

**BEDRE BRUK AV FISKERESSURSENE
I REGULERTE VASSDRAG I OPPLAND**

ÅRSMELDING 1990

Ref.: **Anon. 1991. Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i
Oppland - Årsmelding 1990, 11 s.**

INNHold

	side
1. INNLEDNING	3
2. STYRINGSGRUPPEN	3
3. PERSONELL	4
4. VIRKSOMHETEN I 1990	4
4.1. Informasjon og brukerkontakt	4
4.2. Settefiskvurderinger	4
4.3. Undersøkelser	5
4.4. Brukerundersøkelser og fangstjournaler	6
4.5. Faste elektrofiskestasjoner	6
4.6. Referansevassdrag	6
4.7. Tiltak	7
4.8. Rapporter utarbeidet av prosjektet	7
4.9. Rapporter hvor prosjektet har medvirket / støttet	8
5. PLANLAGT AKTIVITET I 1991	8
6. NY PRAKSIS FOR OPPFYLLELSE AV UTSETTINGSPÅLEGG	9
7. BUDSJETT OG REGNSKAP FOR 1990	10

VEDLEGG

Revisjonsberetning

1. INNLEDNING

Prosjektet "Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland" er et samarbeid mellom Glommens og Laagens Brukseierforening, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Oppland Energiverk, Direktoratet for naturforvaltning, miljøvern-avdelingen hos fylkesmannen i Oppland og to fjelloppsynsmenn oppnevnt av fylkesmannen som representanter for rettighetshaverne. Prosjektet startet 01.01. 1989 og er forutsatt å vare i 5 år.

Prosjektet er en alternativ organisering og drift av fiskeribiologiske etterundersøkelser i regulerte vassdrag i Oppland fylke. Prosjektet inkluderer dessuten hele Mjøsa i forståelse med fylkesmennene i Hedmark og Oslo/Akershus. Hensikten med prosjektet er å samordne driften av de fiskeribiologiske etterundersøkelsene i fylket og også å følge opp undersøkelser med tiltak, for å få en bedre utnyttelse av de ressurser som brukes til fisketiltak i regulerte vassdrag.

Årsmeldingen gir oversikt over prosjektets og styringsgruppens aktiviteter i 1990, med budsjett og regnskap. I tillegg til årsmeldingen utgis en fagrapport som mer inngående presenterer resultatene fra de enkelte undersøkelser.

Miljøvern-avdelingen hos fylkesmannen i Oppland har det faglige og administrative ansvaret for prosjektet.

Prosjektet er finansiert av Glommens og Laagens Brukseierforening, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Oppland Energiverk og fylkesmannen i Oppland. I tillegg har prosjektet i 1990 mottatt økonomisk støtte fra Norges vassdrags- og energiverk.

2. STYRINGSGRUPPEN

Styringsgruppen har i 1990 bestått av:

Jon Friis, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering (formann)
Lars Gaukstad, Glommens og Laagens Brukseierforening
Finn Hellebergshaugen, fjelloppsynsmann i Sør og Nord Fron
Hans Korsvold, Oppland Energiverk
Harald Ranum, fjelloppsynsmann i Vestre Slidre
Sverre Rognlien, Glommens og Laagens Brukseierforening
Jostein Skurdal, Fylkesmannen i Oppland, miljøvern-avdelingen

Per Einar Faugli, Norges vassdrags- og energiverk, og Yngve Svarte, Direktoratet for

naturforvaltning, har deltatt som observatører.

Prosjektleder Ola Hegge har vært sekretær for styringsgruppen.

Styringsgruppen hadde i 1990 5 møter, 14. februar, 28. mars, 8. mai, 4. september, 27. november, og en befaring, 4.- 6. september. Befaringen var lagt til Gudbrandsdalen og Ottadalen etter følgende rute: Lillehammer - Hunderfossen - Våla - Harpefossen - Olstappen - N. Heimdalsvatn - Øyvassoset - Hersjøene - Bjørnhølen - Bygdin - Tesse - Aursjøen - Raudalsvatn - Breidalsvatn - Lillehammer.

Møtene er holdt hos Kraftlaget Opplandskraft / Oppland Energiverk, Lillehammer, hos fylkesmannen i Oppland, Statsetatenes hus, Lillehammer og på Skåbu fjellstue, Nord-Fron.

3. PERSONELL

Ola Hegge har vært engasjert som prosjektleder i full stilling. I tillegg har Arne Håkon Eriksen, Heidi Eriksen, Kristine Lund, Helge Moen, Tor Reiørth og Håvard Solhøy vært engasjert i forbindelse med feltarbeid og bearbeiding av materiale.

4. VIRKSOMHETEN I 1990

4.1. Informasjon og brukerkontakt

Det ble holdt et informasjonsmøte om prosjektet for Gudbrandsdal- Mjøs-regionen og Dokka/Randsfjord-regionen på Lillehammer 27. mars. Prosjektet ble presentert på fiskesymposiet som ble arrangert av Vassdragsregulantenenes forening i Stjørdal 06. - 08. februar (2). I tillegg har prosjektet vært representert under et møte for "Fellesorgan for grunneiere og rettighetshavere i vassdrag i Valdres".

4.2. Settefiskvurderinger

I Oppland fylke er det 79 hjemler for å pålegge utsetting av settefisk. For 44 av disse var utsetting pålagt ved inngangen til 1990. I 1990 har 6 nye utsettingspålegg vært til vurdering av fylkesmannen og/eller Direktoratet for naturforvaltning. Status for behandlingen av disse er som følger:

- **Mesna elv** (Lillehammer kommune) - Direktoratet for naturforvaltning har gitt Sør-Gudbrandsdal E-verk pålegg om årlige utsettinger av 200 3-årige aure av uspesifisert stamme.
- **Utløp Mjøsa** (Akershus fylke) - Direktoratet for naturforvaltning har gitt Glommens og Laagens Brukseierforening pålegg om årlige utsettinger av 10 000 2-årige aure av Mjøsstamme.
- **Dokkfløyvatn** (Gausdal og N. Land kommune) - Direktoratet for naturforvaltning

har gitt Oppland Energiverk varsel om pålegg om utsetting av aure i en 5-års periode f.o.m. 1990 t.o.m. 1994. Det varslede utsettingsantallet var 50 000 1-somrige aure for 1990, mens antallet de påfølgende år skulle fastsettes av fylkesmannen i Oppland. Oppland Energiverk har anket det varslede pålegget, og saken ligger til ny behandling hos Direktoratet for naturforvaltning. Oppland Energiverk har frivillig satt ut 23 500 1-somrige aure (umerket) i 1989 og 15 000 1-somrige aure (merket) i 1990.

- **Dokka elv** (N. Land kommune) - forslag om å pålegge Oppland Energiverk årlig utsetting av 5 000 2-årige aure av stedege stamme er til behandling hos Direktoratet for naturforvaltning.
- **Utløp Randsfjorden** (Jevnaker kommune) - forslag om å pålegge Foreningen til Randsfjordens Regulering årlig utsetting av 5 000 2-årige aure av Randsfjordstamme er til behandling hos Direktoratet for naturforvaltning.
- **Aursjøen** (Lesja) - to forslag til endring av gjeldende utsettingspålegg overfor Statkraft på 30 000 1-somrige aure fra henholdsvis P. Aass (10 000 1-årige aure) og fylkesmannen i Oppland (20 000 2-somrige aure) er sendt til behandling hos Direktoratet for naturforvaltning.

4.3. Undersøkelser

Prosjektet har i 1990 deltatt i de pågående settefiskundersøkelsene i Aursjøen (Skjåk), Tesse (Lom), Vinstern (Ø. Slidre) og Kaldfjorden/Øyvattet (S og N Fron). Undersøkelsene gjennomføres under ledelse av forsker T. Hesthagen ved Norsk institutt for naturforskning (NINA). Undersøkelsene blir presentert i prosjektets fagrapport (1).

Det er startet opp undersøkelser av tilslag på settefisk av den lokale storaurestammen i Våla (Ringebu) (5). Arbeidet utføres av Ringebu og Fåvang JFF under ledelse av miljøvernrådgiver M. Liebe, Ringebu kommune, med finansiering fra prosjektet.

I Mjøsa (Lillehammer, Gjøvik, Ø. Toten, Oppland fylke, og Hedmark og Akershus fylker) er det foretatt fiskeribiologiske undersøkelser i regi av prosjektet "Operasjon Mjøsørret" i samarbeide med P. Aass. "Operasjon Mjøsørret" mottar økonomisk støtte fra prosjektet til dette arbeidet. Undersøkelsene i Mjøsa blir beskrevet i årsrapporten for "Operasjon Mjøsørret" (6) og i en egen rapport som omhandler aureutsettinger i Mjøsa (3).

Det har vært gjennomført ordinære etterundersøkelser i Olstappen (N. Fron), Hornsjøen (Gausdal), Dokkfløyvatn (Gausdal og N. Land), Helin (Vang) og Mørstadvjorden (Ø. Slidre). Resultatene fra disse blir rapportert i fagrapporten. I tillegg er et materiale med ernæringsprøver av aure fra Randsfjorden (Jevnaker, Gran, N. og S. Land) innsamlet fra lokale fiskere. Dette er foreløpig ikke bearbeidet.

I Fjorda (Velmunden) (Gran) pågår det et nasjonalt kalkingsprosjekt. I tilknytning til dette gjennomføres det relativt omfattende undersøkelser av vannkvalitet, næringsdyr

og fisk. Undersøkelsene ledes av Norsk institutt for vannforskning v. Atle Hindar.

Det er utført ekkoloddregistreringer på Losna (Ringebu og Øyer), Einavatn (V. Toten), Randsfjorden og Strandefjorden (N. Aurdal). Norsk institutt for naturforskning har foretatt flere ekkoloddregistreringer på Mjøsa. Vi har derfor ikke selv foretatt ekkoloddregistreringer på Mjøsa i 1990.

Det har vært foretatt registrering av oppgang av aure i fisketrappa på utløpet av Vangsmjøsa (Vang) der det i løpet av sesongen ble registrert 6 oppvandrende aure, og det er foretatt et forsøk med merking av fangbar settefisk utsatt i Fasle (N. Aurdal) for å vurdere effekten av en slik utsetting.

4.4. Brukerundersøkelser og fangstjournaler

Det er i 1990 gjennomført fangstregistreringer i 14 lokaliteter;

- Aursjøen (Skjåk)
- Tesse (Lom)
- Bygdin (Vang)
- Vinstern (Ø. Slidre)
- Vangsmjøsa (Vang)
- Slidrefjorden (V. Slidre)
- Dokka elv (N. Land)
- Randsfjorden (Jevnaker, Gran, S. Land, N. Land)
- Kaldfj. / Øyvatn (N og S Fron)
- Mjøsa (Lilleh., Gjøvik, Ø. Toten)
- Dokkfløyvatn (Gausdal og N. Land)

Resultater fra fangstregistreringene blir presentert i fagrapporten.

Registreringene i Dokka og Randsfjorden inngår etter avtale med Direktoratet for naturforvaltning, Laboratoriet for ferskvannsökologi og innlandsfiske (Oslo) og Oppland Energiverk i de konsesjonspålagte etterundersøkelsene i Dokkavassdraget. Prosjektet har også bidratt ved rapporteringen av tilsvarende registreringer av flytegarmsfisket i Randsfjorden i perioden 1978 - 1988 (4), som også har inngått i de konsesjonspålagte undersøkelsene i forbindelse med utbyggingen av Dokkavassdraget.

4.5. Faste elektrofiskestasjoner

Det er opprettet 12 faste stasjoner for elektrofiskeregistrering av ungfiskbestander i elver. Det er registrert fisketetthet, arts- størrelses- og alderssammensetning i bestandene på hver stasjon. Stasjonene er lagt til følgende elver:

- Framrusti (Skjåk)
- Otta (Skjåk)
- Smådøla (Lom)
- Våla (Ringebu)
- Gausa (Gausdal)
- Begna (S. Aurdal)
- Dokka (N. Land)
- Raudøla (Ø. Slidre)
- Dalsåne (Ø. Slidre)
- Tisleia (N. Aurdal)
- Begna (Vang)

Resultater fra årets elektrofiskeregistrering blir presentert i fagrapporten.

4.6. Referansevassdrag

For å følge naturlige svingninger i uberørte vassdrag ble det besluttet å følge uregulerte

vassdrag som referanse. På bakgrunn av tidligere og fortsatt aktivitet i vassdraget ble Atnavassdraget (Dovre, Sel og S. Fron kommuner, Oppland fylke og Follidal og Storelvdal kommuner, Hedmark fylke) og Øvre og Nedre Revsjøen (Gausdal kommune) valgt som referansevassdrag. I 1990 ble det i Atnavassdraget gjennomført et standard prøvefiske med elektrisk fiskeapparat i Atna elv og med prøvegarnserier i Atnsjøen. I tillegg ble Setningen prøvefisket med garn. I Revsjøene ble det foretatt prøvefiske og Gausdal JFF har forestått innsamling av fangstoppgaver. Foreløpige resultater blir presentert i fagrapporten.

4.7. Tiltak

I 1990 har prosjektet medvirket i arbeidet med utforming av nye fiskeforskrifter for Randsfjorden med ifallende elver og bekker og for Sør Aurdal kommune. De nye fiskeforskriftene for Sør-Aurdal kommune er stadfestet og trer i kraft fra og med 1. januar 1991, mens et revidert forslag til nye fiskeforskrifter for Randsfjorden med ifallende elver og bekker ligger til behandling i N. Land kommune. Det tas sikte på å stadfeste denne forskriften slik at den trer i kraft før fiskesesongens start våren 1991. Det er innkjøpt en del materiale med sikte på å organisere en bedre oppsynsvirksomhet på Randsfjorden og tilløpselvene i 1991.

Det har vært foretatt opprensning av gytebekker til Tesse (Lom). Det har vært foretatt en befaringsreise for å vurdere behovet for tiltak i tilløpsbekker til Vinsteren (Ø. Slidre). Det tas her sikte på å følge opp med tiltak i 1991. Det har også vært foretatt en befaringsreise i tilløpselver til Vangsmjøsa som en oppfølging av tiltaksplanen for å øke den naturlige rekrutteringen til Vangsmjøsa som ble utarbeidet i 1989.

Prosjektet har gitt et tilskudd til tilretteleggingstiltak i forbindelse med oppstart og organisering av fiskekortsalg i Begna elv på strekningen Ryfoss - Slidrefjorden.

4.8. Rapporter utarbeidet av prosjektet i 1990

- 1). Hegge, O., Eriksen, H. & Skurdal, J. 1991. Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland - Fagrapport 1990. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernadv. Rapp. nr. 9/91, 52 s.
- 2). Hegge, O. & Skurdal, J. 1990. En presentasjon av prosjektet "Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland". s.16 - 23 i Vassdragsregulantenenes forenings Fiskesymposie, Februar 1990.

4.9. Rapporter hvor prosjektet har medvirket / støttet

- 3). Aass, P. 1990. Utsetting av Hunderørret i Mjøsa og Lågen, 1965 - 1989. Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernadv. Rapp. nr. 9/90, 25 s.
- 4). Hegge, O., Qvenild, T. & Skurdal, J. 1990. Sikfisket i Randsfjorden 1978 - 1988. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernadv. Rapp. nr. 10/90, 20 s + vedlegg.
- 5). Liebe, M. 1991. Forvaltning av storørret-stammen i Våla/Lågen. Statusrapport 01.01.91. Ringebu kommune, rådmannskontoret. Rapp. nr. 2/91, 10 s.
- 6). Taugbøl, T. 1991. Operasjon Mjøsørret - Årsrapport 1990. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernadv, Rapp. nr. 6/91, 24 s.

5. PLANLAGT AKTIVITET I 1991

Følgende aktivitet er planlagt i 1991:

Settefiskundersøkelsene i Aursjoen (Skjåk), Tesse (Lom), Vinstern (Ø. Slidre) og Kaldfjorden/Øyvvatnet (N. og S. Fron) følges opp i samarbeid med T. Hesthagen, Norsk institutt for naturforskning.

Mjøsa følges i samarbeid med prosjektet "Operasjon Mjøsørret" og arbeidet i Våla gjennomføres av Ringebu og Fåvang JFF, under ledelse av M. Liebe, Ringebu kommune.

Fangstregistreringene i Dokka og Randsfjorden følges opp som tidligere.

Det gjennomføres prøvefiske med garn i Breidalsvatn (Skjåk), Raudalsvatn (Skjåk), Bygdin (Vang), Ropptjern (Gausdal), Dokkfløyvatn (Gausdal og N. Land), Ferrisfjorden (V. Slidre), Strandefjorden (N. Aurdal), Fløafjorden (N. Aurdal) og Aurdalsfjorden (N. Aurdal).

Aursjøen i Lesja vil bli undersøkt i forbindelse med at to studenter ved Universitetet i Oslo vil ta hovedoppgave i fiskebiologi i vatnet.

Det foretas ekkoloddregistreringer på Losnavatnet (Ringebu og Øyer), Einavatn (V. Toten), Mjøsa, Randsfjorden og Strandefjorden (N. Aurdal).

Elektrofiskeregistreringer, fangstregistreringer og referansevassdrag (Atna, Revsjøene) følges opp som tidligere (se 4.4, 4.5 og 4.6).

Det gjennomføres en spørreundersøkelse blant fiskekortkjøpere i Begna elv på strekningen Bagn - Buskerud grense. Formålet med undersøkelsen er å registrere effektene av de tilretteleggingstiltak som er gjennomført av prosjekt Begna elv.

Arbeidet med tiltak for å øke aurens naturlige rekruttering til Vangsmjøsa og Vinsteren følges opp. Arbeidet med å utarbeide nye fiskeforskrifter for Randsfjorden med ifallende elver og bekker vil bli fulgt opp, og det vil bli arbeidet med å organisere oppsynsvirksomhet i vassdraget. Tilsvarende arbeide kan også bli aktuelt i andre lokaliteter.

6. NY PRAKSIS FOR OPPFYLLELSE AV UTSETTINGS- PÅLEGG

Enkelte år kan det oppstå svikt i tilgangen på settefisk slik at utsettingspålegg ikke lar seg oppfylle. For å unngå uklarheter om behandlingen av slike episoder bør dette på forhånd avklares og tas inn i utsettingspåleggene. Styringsgruppen har derfor bidratt med å utarbeide retningslinjer for en ny praksis for oppfyllelse av utsettingspålegg i Oppland fylke. Ordningen er godkjent av Direktoratet for naturforvaltning, og gjøres gjeldende for alle utsettingspålegg i Oppland fylke. Den nye ordningen innebærer en mer fleksibel ordning, der regulantene gis anledning til å sette ut noe mer fisk (maks 20 % pr. år) enn pålagt som en form for forsikring mot år med svikt i tilgangen på settefisk. Ordningen krever at fylkesmannen fører oversikt over hva som til en hver tid settes ut av settefisk. Alle regulanter som er pålagt utsetting av settefisk i Oppland fylke plikter derfor å varsle fylkesmannen senest 14. dager før utsetting finner sted og å sende en rapport til fylkesmannen etter avsluttet utsetting med oppgave over utsatt antall, størrelse og stamme. Direktoratet for naturforvaltning ser svært positivt på ordningen og vil gå inn for å gjøre de utarbeidede retningslinjene gjeldende også utenom Oppland.

Styringsgruppen har også kommet fram til en løsning for hvordan manglende utsettinger som følge av et uhell i settefiskproduksjonen i 1988 skal kompenseres. Ordningen er godkjent av Direktoratet for naturforvaltning. Løsningen bygger på de foran nevnte retningslinjer for oppfyllelse av utsettingspålegg, men forutsetter bare 50 % kompensasjon for de manglende utsettingene i 1988. I Begnavassdraget er regulanten allerede i gang med kompensasjonsutsettinger.

7. BUDSJETT OG REGNSKAP FOR 1990

Prosjektet hadde ved utgangen av 1989 en saldo på kr. 60 193,27 som ble overført til 1990, mot tilsvarende reduksjon i innbetalingen fra regulantene.

I 1990 hadde prosjektet tilsammen kr. 775 000,80 til disposisjon, inkludert overført saldo fra 1989 og et tilskudd på kr. 50 000,- fra Norges vassdrags- og energiverk. For 1990 hadde prosjektet søkt om støtte på kr. 100 000,- fra Norges vassdrags og energiverk og kr. 50 000,- fra Direktoratet for naturforvaltning. Totalt forbruk i 1990 var kr. 775 000,80, hvilket gir en saldo på kr. 0,-.

Akumulert forbruk pr. 31.12.90 var kr. 1 409 190,53.

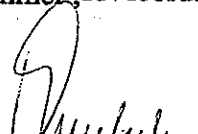
AKKUMULERT FORBRUK PR. 31.12.89	634 189,73
<hr/>	
DISPONIBLÉ MIDLER FOR 1990	
Saldo fra 1989	60 193,27
Regulantene	634 807,53
Fylkesmannen	30 000,00
Norges vassdrags- og energiverk	50 000,00
 Totalt	 775 000,80
TOTALT FORBRUK I 1990	775 000,80
 SALDO	 0,00
<hr/>	
AKKUMULERT FORBRUK PR. 31.12.90	1 409 190,53
<hr/>	

Forbruket for 1990 fordelt seg slik på de ulike budsjettpostene (i hele kr):

Post	Budsjett	Forbruk	Differanse
Lønn	310.000	366 609	-56 609
Reise	50 000	66 739	-16 739
Ekst. undersøk.	80 000	96 217	-16 217
Mjøsa	100 000	100 018	-18
Kontor + regnsk.	50 000	49 928	72
Trykking	25 000	11 790	13 210
Utstyr	15 000	17 211	-2 211
Tiltaksmidler	100 000	16 995	83 005
Styringsgruppa	10 000	22 178	-12 178
Div. driftsutgifter	10 000	27 380	-17 380
Uforutsett	25 000	-65	25 065
Totalt	775 000	775 000	0

Lillehammer, 13. februar 1991

Jon Frits (formann)

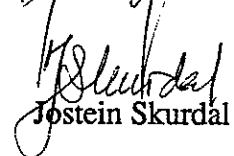

Lars Gaukstad

Finn Hellebergshaugen

Hans Korsvold

Harald Rønnum

Sverre Rognlien

Jostein Skurdal

Ola Høgge (sek.)

**REVISJONSBERETNING
TIL
STYRINGSGRYPPEN FOR "BEDRE BRUK AV FISKERESURSENE I REGULERTE
VASSDRAG I OPPLAND"**

FOR REGNSKAPET 1990

Regnskapet er ført over Statsregnskapet av skattefogden i Oppland, det er dette regnskapet jeg har revidert og sammenholdt med sluttsummen i det fremlagte prosjektregnskap, alle poster er tilfredsstillende dokumentert. jeg har ikke gått nærmere inn på fordelingen på de ulike postene i prosjektregnskapet.

Statsregnskapet viser:

Lønnsutgifter	kr	321.564
Arbeidsgiveravgift	"	<u>53.770</u>
Reiseutgifter	kr	375.334
Kontortjenester	"	<u>87.100</u>
	"	<u>309.311</u>
	Kr	<u>771.745</u>

Prosjektregnskapet viser kr 775.000

Differansen kr 3 255 skyldes forskjell i periodiseringen og består av følgende poster:

Ført i statsregnskapet, men vedr. annet prosjekt	- kr	50.000
Ført i statsregnskapet for 1990 og i prosjektregnskapet for 1989	- "	9.474
Ført i prosjektregnskapet for 1990 og i statsregnskapet for 1991	+ "	32.730
Ført i prosjektregnskapet for 1990 som Fylkesmannens tilskudd i form av kontorhold m.v., ikke ført i statsregnskapet	+ "	<u>30.000</u>
	Kr	<u>3.256</u>

Kr 32.730,- som er ført i prosjektregnskapet består av utbetalte lønninger for januar og februar 1991 på kr 30.237, utbetalt for undersøkelse kr 1800 og diverse driftsutgifter kr 693.

Regnskapet er tilstrekkelig spesifisert.

Jeg har utført mitt arbeide i samsvar med reglene for god revisjonsskikk.

I henhold til ovenstående finner jeg å kunne tilrå at det regnskap som er lagt fram godkjennes som det foreligger.

Lillehammer, den 21. februar 1991

Bjørn Johansen
Registrert Revisor